

T-33

T-33 – radziecki pływający czołg lekki z okresu sprzed II wojny światowej, pierwszy czołg pływający w ZSRR.

Pod koniec 1931 roku, gdy wciąż trwało zainteresowanie brytyjskim ciągnikiem Carden-Lloyd Mk.VI, na którym oparto radziecki T-27, Związek Radziecki uzyskał informacje o nowym lekkim czołgu amfibijnym produkcji firmy Vickers.

Tankietka Vickers-Carden-Lloyd

Pojazd ten bazował na podwoziu ciągnika wojskowego Vickers-Carden-Lloyd (VCL), który był produkowany w niewielkich ilościach. Radzieccy inżynierowie, dysponując jedynie ogólną specyfikacją i kilkoma fotografiami, postanowili opracować jego własną wersję. Prototyp czołgu, który otrzymał kryptonim *Sielezien* (pol. „Kaczor”), był gotowy pod koniec marca 1931 roku. Otrzymał wtedy oznaczenie T-33.

Konstrukcja T-33 opierała się na rozwiązaniach brytyjskiego Vickersa, zwłaszcza w kwestii kadłuba, pływaków bocznych i układu bojowego. Podwozie zostało zapożyczzone niemal bez zmian

z ciągnika VCL – miało cztery koła jezdne w dwóch wózkach, przednie koło napędowe i tylne koło prowadzące. Kadłub wykonano z nitowanych płyt pancernych o grubości 4-9 mm, nadając mu kanciaste kształty przypominające brytyjski czołg A11E1 z 1932 roku. Ze względu na niewielką wyporność zastosowano drewniane skrzyniowe pływaki z wypełnieniem korkowym, co umożliwiało utrzymanie czołgu na wodzie.

Napęd stanowił silnik AMO-3 o mocy 63 KM, umieszczony wzdłuż prawej burty. W przedniej części znajdowała się skrzynia biegów i układ kierowania, a po lewej stronie – przedział załogi dla dwóch osób: mechanika-kierowcy z przodu i dowódcy czołgu za nim. Dowódca obsługiwał karabin maszynowy DT kal. 7,62 mm zamontowany w ręcznie obracanej wieży. Czołg poruszał się w wodzie dzięki trójłopatowej śrubie i sterowi zamontowanemu z tyłu kadłuba.

Prototyp T-33 ukończono w marcu 1932 roku w zakładach Bolszewik w Leningradzie pod nadzorem M. Siegela. Podczas prób osiągał prędkość 42 km/h na lądzie i 4 km/h w wodzie. Czołg został zaprezentowany dowództwu Armii Czerwonej, w tym Michaiłowi Tuchaczewskiemu, który był pod wrażeniem możliwości amfibijnych pojazdu. Mimo pozytywnych wyników testów nie zdecydowano się na produkcję seryjną T-33. Przyczyną była potrzeba bardziej zaawansowanego pojazdu rozpoznawczego oraz ograniczenia konstrukcyjne T-33, takie jak ciasny przedział bojowy i brak możliwości uzbrojenia w dodatkowe karabiny maszynowe czy lekką armatę.

Decyzję o zakończeniu projektu T-33 przypieczętowały testy brytyjskich czołgów Vickers-Carden-Loyd Amphibian, które dostarczono do ZSRR w 1932 roku. W efekcie czołgi T-33 nie trafiły do produkcji, a zakupione brytyjskie Vickersy wykorzystywano do celów szkoleniowych aż do początku II wojny światowej.

Państwo	ZSRR
----------------	------

Typ pojazdu	pływający czołg lekki
Trakcja	gąsienicowa
Załoga	2
Historia	
Prototypy	1931
Egzemplarze	1
Dane techniczne	
Silnik	gaźnikowy, 6-cylindrowy T-26 o mocy 97 KM przy 2000 obr./min.
Transmisja	mechaniczna
Pancerz	płyty z nieutwardzonej stali, nitowane, grubość: 4 – 9 mm
Długość	3,802 m
Szerokość	2,105 m
Wysokość	1,845 m
Prześwit	0,28 m
Masa	3,05 t
Osiągi	
Prędkość	27 km/h (na drodze) 7-8 km/h
Zasięg pojazdu	172 km (na drodze)
Pokonywanie przeszkód	
Brody (głęb.)	0,78 m
Rowy (szer.)	2 m
Ściany (wys.)	0,7 m
Kąt podjazdu	30
Dane operacyjne	
Uzbrojenie	
1 x karabin maszynowy DT kal. 7,62 mm (zapas amunicji – 2520 szt.)	